Viva Santa Marija... Tal-ħuġġieġa

Jos. F. Cachia

Kont qiegħed nara xi aħbarijiet, meta quddiem għajnejja dehret xbieha ta' ilsna tan-nar jogħlew 'l fuq minn xi njam u zkuk li kienu ġmielhom jivvampjaw. Għal xi raġuni, li jien żgur ma naqbel xejn magħha kienu qegħdin ifakkru l-festa ta' San Ġwann, billi jaħarqu ħuġġieġa kbira, f'nofs il-pjazza.

Għidt ma naqbilx, mhux għax mhux sewwa li l-festa tal-Appostlu Ġwanni, ma għandhiex tkun iċċelebrata, kif inhu xieraq, u forsi anke b'ħuġġieġa, iżda l-għaliex fil-Mellieħa ta' tfuliti, kienet lejlet il-festa ta' Santa Marija, li konna nqabbdu ħuġġieġa, u mhux lejlet San Ġwann.

Sal-aħħar snin tas-sittinijiet, konna nimpikaw bejnietna l-Melleħin, minn ikollu l-ikbar ħuġġieġa, u ma kellna l-ebda ħtieġa li xi ħadd jgħidilna fejn nagħmluha. Hu fatt li ma jista' jmerih ħadd li l-ħġejjeġ li konna nagħmlu kienu jkunu wisq ikbar (u jdaħħnu ferm iktar) minn dik ta' San Ġwann tal-lum!

Ħuġġieġa Tipika

Ikun xieraq ukoll li nsemmu li konna naħarqu iktar minn ħuġġieġa waħda. Naf li r-raħal kien għadu ma kibirx kif inhuwa dawn iż-żminijiet, u għalhekk kellna wisq iktar wesgħat ħielsa sabiex naħarqu u ndaħħnu kemm irridu. Permessi ma konniex nafu bihom, lanqas niftakar li minn barra dik li aħna "Ta' Snajjin" konna nqabbdu, fuq ix-xagħri tal-qrib, tfal mix-"Xagħra ta' Barra", "tal-Kalati" u ta' "wara l-Knisja" kienu lkoll jaħarqu tagħhom. Jista' jkun li kien hemm xi nħawi oħrajn, li kellhom il-ħuġġieġa tagħhom, però jien b'dawn biss niftakar. Konna naraw ukoll f'lejlet Santa Marija duħħan tielgħa minn fuq Kemmuna, kif ukoll minn xi nħawi f'Għawdex. "Where there is smoke there is fire" jgħidlek qawl Ingliż, u għalhekk nemmen li anke xi Għawdxin kellhom l-istess drawwa tal-Melliħin! Nemmen ukoll li l-Kunsill Lokali tal-Mellieħa seta' ra kif din il-ħaġa tal-Melliħin tkun imfakkra f'lejlet Santa Marija, sena wara sena.

Malli jibdew il-vaganzi tas-sajf, li dawk iż-żminijiet kien ikun is-sittax ta' Lulju, konna nibdew induru lil kulmin kellu xi trakk tal-ġarr, jew trakk tal-linja sabiex jagħtina xi *tyres* qodma li kellu. Erħilna ferħanin, minkejja li b'idejna suwed, insuquhom mat-toroq, ħielsa mit-traffiku sfrenat tal-lum, lejn waħda miż-żewġ xagħri, li kien hemm ftit 'l fuq minn Snajjin.

Dawn kienu għadhom mhux mibnija kif inhuma llum, u l-ħtieġa li nibżgħu għas-sagħtar anqas biss qatt ħlomnieha. L-ikbar ħuġġieġa li niftakar konna ħraqniha qrib ferm fejn illum hemm dak il-ġnien ambjentali, 'l fuq mill-Pergola.

S'intendi x-xewk u l-pitazzi użati tal-iskola, kienu jkunu li jkebbsu n-nar għall-ħatab, xi għamara msewsa, kaxxi tal-kartun, anke saqqijiet, li kienu jaqbdu wara. Ftit pitrolju kien jagħti daqqa t'id ukoll, l-iktar meta kien ikun riħ isfel. Iżda l-iktar li jivvampjaw kienu jkunu t-*tyres* kbar tat-trakkijiet, u ġieli kellna 'l fuq minn sittin wieħed, irpożati b'xi zokk oħxon f'nofshom biex ma jinqalbux. Niftakar sew kif mill-*wire* li konna niġbru minn ġo fihom, wara li jinħarqu, konna nagħmlu strumenti tal-banda biex taparsi ndoqquhom f'xi marċ li konna norgannizzaw lejn il-girna, li kienet il-każin/kamp tagħna. Kollox kien marbut jekk konniex nilagħbu ta' suldati, jew tal-festa.

Minkejja li t-*tyres* użati kienu jkunu huma, li jagħtu l-ikbar ilsna tan-nar, kif ukoll daħna sewda li

kienu jarawha (u lili ġieli qaluli li anke xammewha) minn San Pawl il-Baħar, qrib l-iskola primarja, l-attur ewlieni kien ikun "Il-Majsi". Magħmul minn koċċ ħuxlief ippakkjat ġo xi qmis u qalziet qodma, imlibbes xi żarbun imqatta', kien ikollu rasu tassew qargħa, għax kienet tkun xi qarabagħlija niexfa mehmuża mal-qmis/sider tiegħu. Mhux l-ewwel darba li libbisnih xi ġlekk ukoll. Kemm konna nifirħu xħin narawh jieħu n-nar!

Tifkiriet subkonxji tal-Inkwiżizzjoni, jew effett tal-ħakma imperjali? Li qatt ma fhimt hu kif konna nsejħulu "Majsi", li hi korruzzjoni ta' Tumas. L-Ingliżi jaħarqu xbieha ta' Guy Fawkes fil-ħġejjeġ li jaħarqu kull sena fl-4 ta' Novembru. Hemm baħar jaqsam bejn l-isem Majsi u Guido kif allegatament kienu jismu l-Guy! Jerġa' l-festa tal-Appostlu San Tumas. li miet martri b'daqqa ta' lanza (?) fl-Indja, ilha ċċelebrata fit-3 ta' Lulju sa mis-sena 1969, għalkemm qabel kienet tkun fil-21 ta' Diċembru.

Sintendi l-bluha ma kinitx tonqos. L-ispirtu avventuruż (jew ġenn skont kif tħares lejh) kien jirkeb lil xi wħud minna s-subien. Li tgħaddi billi taqbeż minn fuq in-nar xħin jibda jbatti, kienet sfida li mhux wieħed jew tnejn laqgħu bil-ferħa. Ma niftakarx li kellna xi martri "a la San Lawrenz"! Oħrajn ġieli tefgħu fliexken magħluqa jew agħar minn hekk, bottijiet ta' xi sprej użati biex jisimgħuhom jisplodu. L-istess kienet xortina tajba li qatt ma weġġa' xi ħadd minnha! Xortina kienet tajba wkoll billi qatt ma niftakar li qabdet xi xagħra u lanqas qiegħa, mimlija tiben u sifa, mill-bosta andrijiet, li kien hemm fil-qrib. Ma niftakarx jekk kienux ikunu għadhom jintużaw għad-dris, jew le, f'nofs Awwissu.

L-għada filgħodu, wara l-quddiesa konna nitilgħu l-Qortin ħalli nqallbu fl-irmied. Naraw jekk fadalx xi ħaġa mill-Majsi u niġbru l-*wire* maħruq iswed biex minnu noħolqu xi kurunetta, klarinett, ewfonju jew saksafon. Surmast tal-banda qatt ma ħloqna, imma meta jkollok bandisti "tajbin" il-*maestro* mhuwiex meħtieġ!

P.S. 1. Wara stħarriġ li għamilt permezz tal-internet, sibt li hemm rabta tassew interessanti bejn San Tumas l-Appostlu u t-Tlugħ ta' Santa Marija fis-Sema. Skont l-Atti ta' Tumas, l-Appostli kollha, għajr Tumas, kienu preżenti waqt mewtha. Hu kien għadu fl-Indja, fejn kien qiegħed iwassal il-kelma t'Alla, iżda hi dehritlu u tatu l-ħżiem (*girdle*) tal-kefen tagħha. Meta mar fejn sħabu u staqsihom għaliex ma sabhiex fil-qabar, huma reġgħu fakkruh li minn dejjem kien jiddubita żżejjed, imma xħin marru miegħu lejn il-qabar sabu li kien qiegħed jgħid is-sewwa, u li kienet ġiet imtellgħa s-sema. Ara https://en.wikipedia.org/wiki/girdle

Dehra tal-pulptu li aktarx inbena biex iżomm ir-relikwa ta' San Tumas u li turi lil San Tumas jirċievi l-ħżiem mingħand Marija Assunta

P.S. 2. Milli jidher imkien iktar fid-dinja mhi, jew kienet, drawwa li jinħarqu ħġejjeġ lejlet Santa Marija. Huwa biss fil-Polonja, li d-drawwa li jitqabbdu l-ħġejjeġ għall-festa ta' San Pietru u San Pawl, hija komuni. Il-ħruq ta' ħġejjeġ, imsejjħa *midsummer bonfires*, però li jsiru fil-bidu tas-sajf, (jiġifieri fil-21 ta' Ġunju) huwa komuni f'ħafna artijiet Ewropej. Dawk imsejħa ta' San Ġwann huma komuni kemm fil-Portugall kif ukoll fi Spanja, fejn isiru bil-kbir, kemm ġo Alikante, kif ukoll f'Valenzja, għalkemm f'dati oħrajn. Fl-Italja jinħarqu fis-6 ta' Jannar u fihom titqabbad xbieha tas-saħħara *la befana*. F'bosta artijiet Ewropej, kif ukoll fl-Istati Uniti, jitqabbdu lejlet l-1 ta' Mejju, u ġieli jinkludu wkoll il-ħruq ta' "pupazzi", li jkunu simboli ta' xi saħħara. Ara https://en.wikipedia.org/wiki/Bonfire

VS WHOLESALE

103, Ta' Masrija, Mellieħa

Mobile: 79603243